

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА
“Проф. д-р Параскев Стоянов”

Ул. “Марин Дринов” 55, Варна 9002, България
Тел. : 052/65 00 57, Факс: 052/65 00 19
e-mail: uni@mu-varna.bg, www.mu-varna.bg

MEDICAL UNIVERSITY – VARNA
“Prof. Dr. Paraskev Stoianov”

55, Marin Drinov Str., 9002 Varna, Bulgaria
Tel. : + 359 52/ 65 00 57, Fax: + 359 52/ 65 00 19
e-mail: uni@mu-varna.bg, www.mu-varna.bg

РЕЦЕНЗИЯ

От Проф. д-р Емил Георгиев Ковачев, д.м.н.

Управител СБАГАЛ - Варна

Ръководител Катедра Акушерство и гинекология при МУ - Варна

Относно дисертационен труд за присъждане на научна степен „Доктор на науките“, научна специалност Акушерство и гинекология (03.01.45), Катедра Акушерство и гинекология, МУ – Варна.

Тема на дисертационния труд: „Ускорено възстановяване след оперативно лечение (ERAS – Enhanced recovery after surgery протокол) в гинекологичната хирургия“

Автор на дисертационния труд – Доц. д-р Станислав Христов Славчев, д.м.

Представеният за защита дисертационен труд съдържа общо 152 стандартни страници и е онагледен с 7 таблици и 16 фигури.

Библиографската справка съдържа 432 литературни източници.

Актуалност на проблема

В своя дисертационен труд доц. Славчев разглежда съвременен метод за бързо възстановяване след хирургична намеса, което е от изключително медико-социално значение. Прилагането на ERAS протокол в гинекологичната хирургия намалява болничният престой, намалява честотата на рехоспитализация, има добър контрол върху болката и повишава качеството на живота на пациентките оперирани по повод гинекологичен проблем.

Прегледът на литературния обзор ясно показва, че дисертантът е проучил задълбочено разнообразни съвременни литературни източници. Обзорът притежава добра познавателна стойност, като са описани приложението на ERAS протокола в гинекологичната и онкогинекологичната хирургия.

Целта на проучването е да се оцени приложимостта и ефектът на ERAS протокола в оперативната гинекология чрез одит и отчет на периоперативните резултати.

Задачите на дисертационния труд са ясно формулирани и са 11 на брой, като интерес представляват 1, 2, 3, 4, 5 и 6 задача, а именно:

1. Да се проучи приложимостта на ранното раздвижване като елемент на ERAS за възстановяване на пациентите в ранния следоперативен период.
2. Да се проучи приложимостта и ефектът върху възстановяването на ранното перорално хранене без предварителна механична подготовка на червата.
3. Да се оцени ефекта на въглехидратния прием на течности преди операция върху гликемичния контрол в ранният следоперативен период.
4. Да се оцени ефектът влиянието на антимикробната профилактика за възникване на следоперативни инфекции и/или фебрилитет.
5. Да се оцени ефектът на опиоидно – спестяваща аналгезия и антиеметичната терапия в следоперативното обезболяване на пациенти, подложени на отворени, лапароскопски и вагинални гинекологични операции.

6. Да се проучи честотата и естеството на ранните следоперативни усложнения при придържане към елементите на ERAS протокола в гинекологията.

Материал и методи

Проведено е проспективно проучване на 121 жени хоспитализирани и оперирани в планов порядък клиника „Гинекология“ в МБАЛ „Св. Анна“ – гр. Варна. Включените в проучването пациентки са подписали информирани съгласия и са подготвени предоперативно според ERAS протокола.

Използвани са следните методи на проучване и съответните процедури при прилагането на ERAS протокол:

- ✓ Деня преди операцията включва:
 - хранене без ограничение до полунощ
 - нискомолекулярни хепарини в 21 часа
 - избягване на механична подготовка на червата и очистителни медикаменти
 - преди очаквана чревна резекция се извършва двукратно клизма и се прилага Gentamycin Metronidazol перорално
 - Дава се въглехидратна напитка на пациента
- ✓ В деня на операцията
 - Подготовка на червата
 - Перорален прием на течности до 2 часа преди операцията
 - Механична профилактика на тромбоемболични усложнения
- ✓ По време на оперативната намеса
 - Осигуряване на нормотермия на пациента
 - Целеви инфузионни терапии

- Регионални техники на обезболяване
- Избягване на дренаже и назогастрични сонди
- ✓ След оперативната намеса
 - Целеви инфузионни терапии – вливане на водно-солеви разтвори
 - Опиодно-спестяваща аналгезия
 - Контрол на следоперативната хипергликемия
 - Ранно вертикализиране и раздвижване - 6 часа след операцията
 - Снемане на уретралния катетър непосредствено след раздвижването

Приложени са разнородни статистически методи.

Собствени резултати и обсъждане

За периода от 14 месеца в изследването са участвали 121 пациентки със средна възраст 52,6 години, 83 са подложени на отворена гинекологична операция, 28 на лапароскопска гинекологична операция и 10 на вагинална операция. От изследваният контингент 78 са диагностицирани с доброкачествена тумори, 43 са с онкологична диагноза.

Ранното вертикализиране и раздвижване в деня на операцията е постигнато при 95%. Пероралния прием на течности в деня на оперативната интервенция е постигнат в 99% от пациентките. Антибиотичната профилактика като мярка за ограничаване на раневите инфекции е приложена в 100% от случаите, като в 1.6% (2 пациентки) са възникнали усложнения от страна на оперативната рана, което е наложило да се изработи Алгоритъм за ограничаване на раневите инфекции и усложнения. При всички пациенти 121 е приложено опиоид-спестяваща аналгезия и антиеметична профилактика в ранния слеоперативен период.

Оценка на изводи и приноси

В своята разработка доц. Славчев, формулира 11 извода и 8 приноса, като разделя приносите си в две категории: приноси с оригинален характер и приноси с потвърдителен характер. Особено важно е да се акцентуират приносите с оригинален характер, а именно:

1. Извършено е за първи път в България проспективно ендоцентрово проучване на 121 пациентки за приложението на ERAS протокола в оперативната гинекология и са отчетени периоперативните резултати.
2. Проучена е честотата на усложнения след въвеждане на мерки и мероприятия за ускорено възстановяване след гинекологични операции.
3. Изработен е и е внедрен в ежедневната практика „Алгоритъм за ограничаване на раневите инфекции и усложнения“

Критични бележки и съвети

Доц. Славчев се е съобразил с всички предварително направени критични забележки.

Учебно-преподавателска дейност

Доц. Станислав Славчев е роден през 1972 г. в гр. Търговище. Завършва висшето си образование по медицина в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна през 1996 г. Началния си клиничен опит набира в ЦСМП – Варна, където работи в продължение на 9 години. От 2008 г. работи като акушер-гинеколог в Клиника по Гинекология към МБАЛ „Св. Анна“ – Варна. През 2009 г. придобива специалност „Акушерство и гинекология“, като в следващите години завършва курсове за различни високоспециализирани дейности в акушерството и гинекологията в областите на ултразвуковата диагностика, лапароскопията, колпоскопията и високорисково раждане. Член е на Катедрата

по акушерство и гинекология от 2011г. последователно като хоноруван преподавател и редовен асистент, от 2018 г. е избран за главен асистент, а през 2019г. придобива академична длъжност доцент. През 2016 г защитава дисертация на тема "Ролята на радикалната хистеректомия с илиачна и/или парааортална лимфна дисекция за оптимална циторедукция при авансирал епителен яйчников карцином". Участва като автор и съавтор в 30 научни публикации в български и чуждестранни научни издания основно в областите на онкогинекологията и акушерската патология. Автор е на монографичен труд „Съвременни аспекти в ранната диагностика и лечение на карциномите на женската полова система". Член е на Българското дружество по акушерство и гинекология и Европейското дружество по гинекологична онкология (ESGO).

Заклучение

Представеният дисертационен труд на доц. Станислав Славчев „Ускорено възстановяване след оперативно лечение (ERAS – Enhanced recovery after surgery протокол) в гинекологичната хирургия“ е актуален и отговаря на общоприетите критерии. Позволявам си да препоръчам на уважаемите членове на Научното жури да гласуват положително за присъждане на научна степен „Доктор на науките“ по научна специалност „Акушерство и гинекология“ на доц. д-р Станислав Славчев, д.м., според Правилника за развитие на академичния състав в Медицински Университет – Варна.

Дата: 06.12.2022г.

Проф. д-р Е. Ковачев, д.м.н.